

**BASIN ve HALKLA İLİŞKİLER
MÜŞAVİRLİĞİ**

Gazete Kupürleri

26.05.2026

ARAFAT'TA VAKFE HEYECANI

Hacı adayları, Arafat'ta vakfe için bir araya geliyor. Milyonlarca Müslüman "Lebbeck Allahümme lebbeck" telbiyeleriyle mahşer gününü prova edecek

Arafat günü geldi. Kalpler coştı, yüreklerin sesi yer ve göğü ineltiyor burada. Arafat'ta gök kubbe "Lebbeck Allahümme lebbeck" telbiyeleriyle inliyor. Hacı olabilmenin kurah Arafat'a çıkmak. Ve dile kolay, tüm dünyadan gelen 3 milyon, ülkemizden ise yaklaşık 85 bin hacı adayıyla Arafat'tayız.

Hac ibadeti için kutsal topraklarda bulunan Türk hacı adaylarının Arafat yolculuğu Diyanet İşleri Başkanı Prof. Dr. Safi Arpaguş'un talimatıyla başladı. Prof. Dr. Arpaguş, SABAH'a yaptığı açıklamada, "Diyanet ekipleri, hacı adaylarının ibadetlerini huzur ve güven içinde yerine getirebilmesi için Arafat sürecine yönelik hazırlıklarını tamamladı. Hacı adayları, otellerinden belirlenen plan

doğrultusunda peyderpey alınarak otobüslerle Arafat'a ulaştırılıyor" dedi.

TESLİMİYETİN NIDASI

Arafat'ta gök kubbe "Lebbeck Allahümme lebbeck" telbiyeleriyle inliyor. Bu telbiye, kulun Rabb'ine teslimiyetinin, emrine amade oluşunun ve çağrısına icabet edişinin en saf ifadesi. "Buyur Allah'ım, buyur! Emrindeyim buyur! Senin hiçbir ortağın yoktur. Şüphesiz hamd ve nimet sana mahsustur, mülk de senindir. Senin hiçbir ortağın yoktur" diyerek Arafat'ın en yüksek sesimizle cınlatıyoruz.

Hz. Âdem ve Hz. Havva, Mekke yakınlarındaki Arafat Ovası'nda, yani Cebel-i Rahme mevkiinde buluşmuşlar. Sonra Kâbe'yi inşa etmişler.

Hacı adayları, Arafat'ta vakfe için bir araya geliyor. Milyonlarca Müslüman "Lebbeck Allahümme lebbeck" telbiyeleriyle mahşer gününü prova edecek

Halil Karacan

GÖNÜL GÖZÜYLE HAC

HAC yolunda bir kişi var ki o, gönül gözüyle hacını yapmaya çalışıyor. Görme engeli nedeniyle Kâbe'yi göremediği için çok üzülen 69 yaşındaki Halil Karacan... 69 yaşındaki Halil amca görme engelli, 59 yaşındaki eşi İnci abla, onunla öyle güzel ilgileniyor ki eşini resmen pamuk gibi sarıyalıyor. Halil amca 16 yıl önce hacca gelmeye niyet etmiş. O zaman gözleri görüyormuş. Ama başvurduktan 2 yıl sonra görme yetisini genetik geçişle görülen 'Retinitis Pigmentosa' adlı hastalık nedeniyle kaybetmiş. 16 yıl sonra çıkmış hac. "Allah çağırması, gelinmez mi?" diyor.

GECE ARAFAT'TAYDIM

HAC ibadetini yapmak için Mekke'ye gelen yaklaşık 3 milyon kişi ile birlikte gece saat 24.00'te Arafat'a çıktım. Herkes peyderpey toplanıyordu. Arafat, hac ibadetinin en önemli rüknü olan vakfenin yapıldığı ve arife günü duaların kabul edildiği mübarek bir mekân. Tasavvuf'ta ise mecazi olarak "Ariflerin Makamı", ilahi aşkı tadanların makamı.

GÖZYAŞLARI SEL OLDU

GÖZYAŞLARI sel olup akıyor. Yaşlı dedeler, amcalar yorgunluk nedir bilmiyor. Uçuyor adeta hac aşkıyla, hac yolunda. Hz. Muhammed, Veda Hacı sırasında Arafat'a çıkmış. Vakfesini sırtını Cebel-i Rahme eteklerine vererek gerçekleştirmiş ve meshur Veda Hutbesi'ni burada okumuş. Peygamber Efendimiz ve ashabı da hacın en önemli rüknü olan bu ibadeti Arafat'ta yerine getirmiş.

SIRADA MÜZDELİFE CEMERAT VE ZİYARET TAVAFI VAR

ARAFAT'TA dua ve ibadeti vakit geçiriyoruz. Sabah namazını cemaatle eda ettikten sonra Arafat sınırlarının açılmasıyla birlikte sırasıyla Müzdelife bölgesine intikal edeceğiz. Burada akşam ve yatsı namazlarını cem ederek kılacağız. Müzdelife vakfesinin ardından şeytan taşlamak üzere Cemerat bölgesine hareket edeceğiz. Burada şeytan taşlamanın ardından ise Mescid-i Haram'a geçerek ziyaret tavafı ve sa'y ibadetlerimizi yerine getireceğiz.

Milyonlar Arafat'ta

Kutsal topraklarda **hac ibadetini** yerine getiren Türk hacı adayları, Arafat bölgesine ulaştı. Hacılar, vakfe öncesinde dua ve **ibadetle** hazırlıklarını sürdürürken, ardından Müzdelife ve şeytan taşlama sürecine geçecek.

► **Kutsal** topraklarda **hac ibadetini** yerine getiren Türk hacı adayları, Arafat bölgesine ulaştı. **Diyanet İşleri Başkanlığı** koordinasyonunda yürütülen organizasyon kapsamında hacılar, konakladıkları otellerden belirlenen plan doğrultusunda otobüslerle Arafat'a taşındı. **Hac** sürecinde ulaşım, sağlık, konaklama ve iache hizmetleri için yüzlerce görevli sahada çalışmalarını sürdürdü.

DUA VE İBADETLE VAKİT GEÇİRECEKLER

Hacı adayları Arafat'ta dua ve **ibadetle** vakit geçirecek. Sabah namazının ardından fetva ve irşat ekibince hazırlanan özel programa katılacak olan hacılar, merkezi ses sistemi aracılığıyla tüm çadırlardan yapılacak irşat **programını** takip edebilecek. Türkiye'den gelen karilerin Kur'an-ı Kerim tilavetinin ardından hacı adayları, Arife Günü (bugün) öğle ve ikinci namazlarını cem ederek kılacak. Daha sonra **Diyanet İşleri Başkanı Safi Arpagus**'un yapacağı

Hüseyin
Demirhan

duayla vakfeye durulacak.

MÜZDELİFE'YE GECECEKLER

Arafat vakfesinin ardından hacılar, Müzdelife bölgesine geçecek. Burada akşam ve yatsı namazlarını cem ederek kılacak olan hacılar, Müzdelife vakfesinin ardından şeytan taşlamak üzere Cemerat bölgesine hareket edecek. Şeytan taşlamanın ardından ise hacılar, Mescid-i Haram'da **ziyaret** tavafı ve sa'y **ibadetlerini** yerine getirerek tıraş olup ihramdan çıkacak.

HASTALAR DA TAŞINDI

Hacı adaylarının bölgeye intikaliyle ilgili bilgi veren **Diyanet İşleri Başkanlığı Hac ve Umre Hizmetleri Genel Müdürü Hüseyin Demirhan**,

yürümekte zorlanan hacı adayları için özel araçlar tahsis edildiğini, hastanelerde tedavi gören vatandaşların da ambulanslarla Arafat'a taşınarak vakfelerini yapmalarının sağlanacağını dile getirdi.

SICAK SAATLERDE DİSARI ÇIKMAYIN

Bölgede hava sıcaklıklarının **mevsim** normallerinin üzerinde seyrettiğine dikkat çeken Demirhan, hacı adaylarına özellikle günün en sıcak saatleri olan 10.00 ile 14.00 arasında zorunlu olmadıkça dışarı çıkmalarını tavsiyesinde bulundu. Bol sıvı tüketiminin önemine işaret eden Demirhan, sağlık ekiplerinin olası risklere karşı sahada görev başında olduğunu söyledi.

**Milyonlarca
Müslüman
Arafat'ta**

MAHŞERİN PROVASI

Hacılar, Arafat Vakfesi için **Mekke**'deki otellerden Cebel-i Rahme eteklerine intikal etti. Bu yıl ilk kez barkodlu etiket ve dijital nusuk kartlarıyla kontrollü geçiş sağlandı. **Diyanet**, 84 bin hacıyı 650 otobüsle Arafat'a taşıdı.

ALİ KANTARCI/İSTANBUL

İslam dünyasının en mukaddes yolculuklarından biri olan **hac ibadeti**, Arefe Günü ile birlikte manevi zirvesine ulaşıyor. Dünyanın dört bir yanından **kutsal** topraklara gelen milyonlarca **Müslüman**, bugün **hac ibadetinin** en önemli rükünlerinden biri olan Arafat Vakfesi için Arafat'ta saf tutuyor. Mahşer gününü hatırlatan bu büyük buluşmada hacı aday-

ları, ellerini semaya açarak af, mağfiret ve rahmet niyazında bulunuyor. Rahmet ve bağışlanma günü olarak kabul edilen Arefe'de, Hz. Âdem'in tevbesinin kabul edildiğine inanılan Arafat'ta duygu dolu anlar yaşanıyor. Beyaz ihramlarıyla aynı meydana toplanan milyonlarca **Müslüman**, birlik, kardeşlik ve teslimiyetin en güçlü örneklerinden birini sergiliyor. Dualar, telbiyeler ve tekbirler-

le yankılanan Arafat'ta hacı adayları, manevi arınmanın huzurunu yaşıyor. Arafat Vakfesi'nin ardından hacı adayları akşam saatlerinde Müzdelife'ye geçecek. Burada vakfe yapıp şeytan taşlamada kullanılacak taşları toplayacak olan hacılar, daha sonra Mina'ya hareket edecek. **Kurban Bayramı**'nın birinci gününde ise "Lebbeyk Allahümme lebbeyk, lebbeyke lâ şerîke leke lebbeyk" nida-

ları eşliğinde şeytan taşlama **ibadetini** yerine getirecek hacılar, ardından **Kâbe**'de **ziyaret** tavafını yaparak tıraş olup ihramdan çıkacak ve hacı unvanını kazanacak. Hacı adayları dün, Peygamber Efendimiz Hz. Muhammed'in (s.a.s) Veda Hutbesi'ni irat ettiği ve Hz. Âdem ile Hz. Havva'nın buluştuğuna inanılan Arafat'a akın etmişti. **Kutsal** yolculuğun en anlamlı duraklarından biri olan Arafat'ta milyonlarca **Müslüman**, ümmet bilincinin en güçlü tablosunu ortaya koyuyor.

TÜM HAZIRLIKLARIMIZ TAMAM

Vakfe yapacak hacı adaylarımız için bütün hazırlıkların tamamlandığını belirten **Diyanet İşleri Başkanlığı** **Hac** ve **Umre** Hizmetleri Genel Müdürü Hüseyin Demirhan, "Gerek ulaşım konusunda gerek yemek konusunda gerekse sağlık hizmetleri konusunda bütün hazırlıklarımız tamam. Dün saat 14.00 itibarıyla, Sayın **Diyanet İşleri Başkanlığımızın** başlatmasıyla inşallah intikal süreci gerçekleşmiş oldu. Hekimlerimiz, hemşirelerimiz, sağlık ekibimiz, Sağlık Ekip Başkanlığımız marifetiyle ciddi tedbirler aldılar. Yürüyemeyecek durumda olan hacı adaylarımız için yine aynı şekilde özel otobüsler vasıtasıyla Arafat'a intikalleri gerçekleşti.

Kurban Bayramı'nın önemli sünnet ve vecibeleri arasında yer alan teşrik tekbirleri de bugün başlıyor. Bugün sabah namazından sonra başlayan teşrik tekbirleri, bayramın dördüncü günü ikindi namazına kadar devam edecek. **Müslümanlar**, 23 vakit farz namazın ardından birer kez teşrik tekbiri getirecek. Vacip kabul edilen teşrik tekbirleri şöyle okunuyor: "Allahu ekber Allahu ekber, lâ ilâhe illallahu vallahu ekber. Allahu ekber ve lillâhî'l-hamd."

**41 DERECE
SICAK BİLE
ETKİLEMİYOR**

Türk hacı adayları ARAFAT YOLUNDA

Hacılar için en önemli farz olan Arafat Vakfesi için **Mekke**-i Mükerrerme'deki otellerden Cebel-i Rahme Tepesi'nin eteklerine intikaller başladı. Bu sene ilk defa bütün hacı adayları **kafile kafile** tek tek sayılıp otobüslere yerleştirildi, tek tek sayılarak Arafat'a intikal etmeleri sağlandı. Terviye günü olan Zilhicce ayının 8. günü sabah erken saatlerde, iki gün boyunca kullanacakları eşyaları yanına alıp sırt çantalarını hazırlayan hacı adayları, **kafile kafile** otobüsler ile öğleden sonra yola çıktı. Otobüslere binerken,

bazıları yolda yürümekte zorlanan **kafile** arkadaşı için tekerlekli sandalyeyi sırtlayıp otobüslerin bagajlarına koydular, bazıları hasta hacı adaylarının koluna girdiler. Geçen sene uygulamaya konulan dijital **hac** vizesinin kartları olan nusuk kartlarından, barkodlar okutularak Suud görevliler otobüslere binenleri tek tek saydı. Türk hacı adaylarını taşıyan otobüsler, Arafat'a Türklere tahsis edilen özel güzergâhtan hızlıca ulaşabiliyorlar. **İrfan Altıkardeş - Muhammed Akif Arvas** **MEKKE İHA**

Türk hacı adaylarının Arafat'a intikali başladı

■ **HAC** ibadeti için **kutsal** topraklarda bulunan yaklaşık 85 bin hacı adayı, **Diyanet İşleri Başkanı** Prof. Dr. **Safi Arpaguş**'un talimatıyla Arafat'a intikale başladı.

Arpaguş, **Diyanet İşleri Başkanlığı** 2026 **Hac** Organizasyonu kapsamında **Mekke**'deki servis ekiplerine telsizle seslenerek, dün saat 13.00 itibarıyla hacı adaylarının Arafat'a

taşınması talimatını verdi. Arpaguş'un talimatı sonrası yaklaşık 85 bin Türk hacı adayı, Arafat'a intikal ettirilmeye başlandı. Hacı adayları, sabah namazını Arafat'ta cemaatle kılıp ardından fetva ve irşat ekibinin Arafat için özel hazırladığı irşat **programını** takip edecek. İrşat çadırında icra edilecek program tüm çadırlara merkezi ses sistemiyle ulaştırılacak.

HACI ADAYLARININ ARAFAT YOLCULUĞU BAŞLADI

Hac ibadeti için kutsal topraklarda bulunan Türk hacı adaylarının Arafat yolculuğu, **Diyanet İşleri Başkanı Prof. Dr. Safi Arpaguş**'un talimatıyla başladı.

Hac ibadeti için kutsal topraklarda bulunan Türk hacı adaylarının Arafat yolculuğu, Diyanet İşleri Başkanı Prof. Dr. Safi Arpaguş'un talimatıyla başladı.

Arpaguş'un talimatının ardından **Diyanet İşleri Başkanlığının** koordinasyonunda yürütülen organizasyon kapsamında hacı adayları, otellerinden belirlenen plan doğrultusunda peyderpey alınarak otobüslerle Arafat'a ulaştırılıyor.

Hac sürecinde ulaşım, sağlık, konaklama ve işe hizmetleri için yüzlerce görevli sahada çalışmalarını sürdürüyor.

Arafat'ta dua ve **ibadetle** vakit geçirecek olan hacı adayları, sabah namazını cemaatle eda ettikten sonra fetva ve irşat ekibinin Arafat için hazırladığı özel irşat **programına** katılacak.

İrşat çadırında gerçekleştirilecek program, merkezi ses sistemi aracılığıyla tüm çadırlara ulaştırılacak.

Türkiye'den gelen karilerin Kur'an-ı Kerim tilavetinin ardından arife günü öğle ve ikindi namazlarını cem ederek kılacak olan hacı adayları, Başkan Arpaguş'un yapacağı duayla vakfeye duracak.

Arafat sınırlarının açılmasıyla hacılar, Müzdelife bölgesine intikal edecek. Burada akşam ve yatısı namazlarını cem ederek kılacak olan hacılar, Müzdelife vakfesinin ardından şeytan taşlamak üzere Cemerat bölgesine hareket edecek.

Şeytan taşlamanın ardından ise Mescid-i Haram'a geçecek olan hacılar, burada **ziyaret** tavafı ve sa'y **ibadetlerini** yerine getirdikten sonra tıraş olarak ihramdan çıkacak.

Kadınlara özel 'iyilik kafesi'

► Ankara Kızılay'daki **Türkiye Diyanet Vakfı** Kadın Aile ve Gençlik Merkezi bünyesinde yaklaşık 8 ay önce hizmete açılan "Birr Mekan", sadece kadın müşterilere hizmet veren konseptiyle dikkat çekiyor. Kafede, **Türkiye Diyanet Vakfı** İyilik Atölyeleri'nde üretilen el emeği ürünler sergilenip satışa sunulurken, elde edilen gelir vakfın sosyal yardım faaliyetlerinde kullanılıyor.

PROJELERE KATKI SAĞLIYORLAR

TDV Kadın, Aile ve Gönüllülük Hizmetleri Müdürü Ayşe Nur Kapusuz, "Birr" kelimesinin iyilik ve güzellik anlamına geldiğini belirterek, mekanı "iyilik mekanı" olarak tanımladıklarını söyledi. Kapusuz, kadınların burada hem sosyalleşebildiğini hem de gönüllü faaliyetlere katılabildiğini ifade ederek, "Hanımlar burada kahvelerini içip sohbet ederken aynı zamanda iyilik projelerine katkı sunabiliyor" dedi.

TDV, Van'da 710 büyükbaş kurbanın etini ihtiyaç sahiplerine ulaştıracak

Türkiye Diyanet Vakfı (TDV), "Vekalet Yoluyla Kurban Kesim Organizasyonu" kapsamında Van'da kesilecek 710 büyükbaş hayvanın etlerini ihtiyaç sahiplerine ulaştıracak. TDV ekibi, kurban kesiminin yapılacağı tesiste hazırlıklarını tamamladı. TDV görevlisi Kurtuluş Akpınar, Kurban Bayramı'nda ülke genelinde Ankara, Kayseri, Sakarya, Afyonkarahisar, Diyarbakır ve Van'daki 8 tesiste kesimlerin gerçekleştirileceğini belirtti.

Akpınar, "Bu yıl gerçekleştireceğimiz vekaletle kurban kesim organizasyonlarında görev alacak ekiplerimiz sahada çalışmalarını aralıksız sürdürmektedir. Kurbanlık hayvanlar, veteriner hekim eşliğinde, İslami usullere uygun olarak büyük bir hassasiyetle kontrol edilmekte, gerekli şartları taşıyan hayvanlar küpelenerek kayıt altına

alınmaktadır. Kesimin yapılacağı tesiste gerekli incelemeler yapıldı, hazırlıklar tamamlandı. Organizasyonun sağlıklı şekilde yürütülmesi için tüm tedbirler alındı." dedi.

Kurban kesim organizasyonları kapsamında Türkiye ile birlikte 85 ülkede kurban kesim ve dağıtım faaliyetlerinin yürütüleceğini anlatan Akpınar, "Ülkemizde kesilen kurbanların etleri, hijyenik şartlarda poşetlenip vakumlandıktan sonra soğutucu araçlarla 81 ile sevk edilecek" diye konuştu.

TÜRK DİYANET VAKFI'NDAN KADINLARA ÖZEL MERKEZ:

'Birr Mekan' iyilik üretiyor

Türkiye Diyanet Vakfı (TDV) bünyesindeki "Birr Mekan İyilik-Sanat-Kahve" adlı kafe, kadınların sosyalleştiği ve iyilik temelli gönüllü faaliyetlere katıldığı bir dayanışma alanı olarak hizmet veriyor.

Ankara'nın Kızılay semtindeki TDV Kadın Aile ve Gençlik Merkezi (KAGEM) binasının giriş katında yaklaşık 8 ay önce açılan ve sadece kadın müşterilerin kabul edildiği Birr Mekan'da, TDV'nin İyilik Atölyeleri'nde üretilen ürünler sergilenip satılıyor. Elde edilen gelirle vakfın sosyal sorumluluk projelerine kaynak sağlanıyor.

Öte yandan gönüllü kadınlardan oluşan ekip tarafından işletilen kafede müşteriler, yeme içme hizmetlerinden faydalanmanın yanı sıra "iyilik" temalı çeşitli projeler de yürütüyor.

Bu kapsamda hayata geçirilen "İyilik Battaniyesi" projesiyle kafeye gelen müşteriler motifler örüyor. Bu motifler birleştirilip, batta-

niyeye dönüştürülerek ihtiyaç sahiplerine ulaştırılıyor.

TDV Kadın, Aile ve Gönüllülük Hizmetleri Müdürü Ayşe Nur Kapusuz, Arapça kökenli "birr" kelimesinin iyiliği ve güzelliği ifade ettiğini belirterek, "Birr Mekan'ı 'iyilik mekanı' olarak tanımlayabiliriz." dedi.

Mekanın iyiliğin, sanatın ve kahvenin birleşkesinde kadınların tamamen kendilerine özel buluşmalarını yapabilecekleri bir yer olduğunu anlatan Kapusuz, "Burası kadınların sohbet edebilecekleri, kahvelerini alıp iyilik atölyelerimizde, mutfağımızda üretilen sağlıklı ürünleri güvenle tüketebilecekleri, aynı zamanda öğrencilerin gelip çalışmalarını yapabilecekleri özel bir iyilik ve güzellik mekanıdır." ifadesini kullandı.

Kapusuz, mekanda ayrıca TDV'nin iyilik atölyelerinde üretilen ürünlerin satışa sunulduğu bir bölümün de yer aldığını dile getirdi.

Erzurum'da bir camide Hz. Muhammed'in hayatını anlatan kitaplar ücretsiz dağıtılıyor.

Yıldız Kardeşler Camisi Derneği'nden BÜYÜK HİZMET

Erzurum'un Yakutiye ilçesinde hayırseverlerin destekleriyle inşa edilerek geçen yıl hizmete açılan Yıldız Kardeşler Camisi'nde özellikle gençlerin Hz. Muhammed'in hayatını anlatan kitapları okumaları için proje başlatıldı. Hz. Muhammed'in hayatını gençler ve çocukların doğru kaynaklardan öğrenmeleri için **Diyanet İşleri Başkanlığı**na gönderilen kitaplar, ücretsiz dağıtılıyor.

ABDURRAHMAN
VELİOĞLU

DIYANET İşleri Başkanlığına başvuran Erzurum Yakutiye Yıldız Kardeşler Camisi Derneğiince, Kur'an-ı Kerim meali ile Hz. Muhammed'in hayatı ve sünnetlerinin anlatıldığı kitaplar tedarik edildi. Kitaplar camide bir köşede oluşturulan standla konularak, ücretsiz olarak cemaate dağıtılmaya başlandı. Cemaat, namaz sonraları stanttaki kitapları inceleme ve okuma fırsatı buluyor, bazıları ise torunlarına ve çocuklarına götürmek üzere kitapları ücretsiz olarak alıyor. Demek üyesi ve emekli **din görevlisi** Abdurrahman Velioglu, camide günlük mukabele, hadis ile ilmihal

derslerinin verildiğini, gençler için de bir şeyler yapmak için bu çalışmanın ortaya çıktığını söyledi.

GÖZÜNDEN GEÇİRİLMİŞ KİTAPLAR GETİRİLDİ

Camiye gençlerin de ilgisinin fazla olduğunu dile getiren Velioglu, "Gençlerimiz için bir şey yapalım dedik. **Diyanet İşleri Başkanlığı**mıza müracaat ettik. Kendileri de bize gerek kütüphanemize gerekse halka dağıtmak üzere yüzlerce kitap gönderdi. Kur'an-ı Kerim meali, Peygamberimizin hayatını anlatan kitaplar, gençlerimize ve 4-6 yaş grubuna özel kitaplar var. Bunun için özellikle di-

şarımdan kulaktan dolma bilgiler oluyor. Bunlar kötü sonuçlar doğurabiliyor. Biz de Peygamberimizi sağlam kaynaklardan öğrenmeleri için **Diyanet İşleri Başkanlığı**mızın resmi olarak gözünden geçmiş kitapları getirdik. Dağıtımlarımız devam ediyor." diye konuştu.

GENÇLER BU ÜLKENİN TEMİNATI

Cemaatin ilgisinden de çok memnun olduğunu, şimdiye kadar gelen 2 bin 500 kitabın dağıtılmaya başlandığını aktaran Velioglu, şunları kaydetti: "Gençler bizim geleceğimiz, bu ülkenin teminatıdır. Gençlerimizin ellerinden tutmamız lazım. Bize çok büyük görevler düşüyor. Bu konuda çalışan arkadaşlarımız var. Biz de o zincirin halkası olmaya çalışıyoruz. Bu gençlerimize neler verebiliriz, diye düşünüyoruz. Gençlerimizin vatanlarına, ifetlerine bağlı olması için mutlaka okuması gerekiyor. Biz gençlerimizi teşvik etmek istiyoruz. Çocuklarımız hayatlarını farklı yerlerde heba etmesinler istiyoruz." Cemaatten Savaş Demirli de özellikle çocukların ve gençlerin projeden çok faydalanabileceklerini ifade ederek proje için teşekkür etti.

Ayasofya'nın gölgesindeki gizli hazine

İstanbul'un kalbinde yüzyıllarca kaderine terk edilen, Bizans'ın kutsal emanetlerinden Osmanlı'nın izlerine uzanan Lala Hayrettin Paşa **Camii**, kapsamlı restorasyonun ardından kapılarını yeniden açtı. Aynı çatıda iki medeniyeti buluşturan bu büyüleyici yapının hikâyesi...

◆ **Fahri Sarrafoğlu** (İstanbul Seyyahi)

İSTANBUL'UN tarihi yanmasında, Ayasofya ile Sultanahmet **Camii** arasında çoğu kişinin fark etmeden geçtiği dar bir sokakta, 1600 yıllık bir tarih sessizce ayakta duruyor. Bugün "Lala Hayrettin Paşa **Camii**" adıyla bilinen bu yapı, Bizans döneminde "Chalkoprateria Meryem **Kilisesi**" olarak inşa edildi; Osmanlı döneminde ise camiye dönüştürülerek yeni bir kimlik kazandı. Asırlardır yangınlara, depremlere ve ihmale direnen yapı, kapsamlı restorasyonun ardından yeniden ibadete ve ziyarete açıldı. Ancak bu eser yalnızca bir ibadethane değil; İstanbul'un katman katman biriken hafızasının en canlı taşınlarından biri...

ÖNCE KAPATILDI, SONRA YAĞMALANDI

Fatih'in Alemdar Mahallesi'ndeki yapı, uzun yıllar kaderine terk edildi. 1937'de ibadete kapatılan caminin minaresi yıktırıldı, çatısı çöktü, taşınabilir mimari unsurları sökülerek yağmalandı. Kimi dönem depo olarak kullanılan yapı zamanla harabeye döndü. Bir dönem yalnızca dört duvar ve mihrap kalıntısı ayakta kalan **camii**, Ayasofya'nın gölgesinde unutulmuş bir mirasa dönüştü.

nızca dört duvar ve mihrap kalıntısı ayakta kalan **camii**, Ayasofya'nın gölgesinde unutulmuş bir mirasa dönüştü.

AYNI YAPIDA İKİ MEDENİYET VE GİZEMLİ KRİPTA

Lala Hayrettin Paşa **Camii**, Bizans ve Osmanlı mimarisini aynı bünyede taşıyor. Bizans'tan kalan taş örgüler, kemer sistemleri ve haç planlı yer altı kriptası hâlâ görülebilirken; Osmanlı döneminde eklenen mihrap, minber ve minare yapısını **İslam** mimarisine uygun hale getirdi. 475 yılındaki büyük yangınla başlayan yıkım süreci, depremler ve modern dönemin ihmalleriyle devam etse de yapı, Vakıflar Genel Müdürlüğü'nün 7 Kasım 2019'da başlattığı restorasyonla küllerinden yeniden doğdu.

MERAKLISINA NOTLAR

Kutsal Kuşak: Hz. Meryem'e ait olduğuna inanılan kuşak burada saklanıyordu. **Cam Tabanı:** Batı cephesindeki cam tabandan Bizans mozaikleri izlenebilir. **Ziyaret:** Kripta bölümü namaz vakitleri dışında ziyarete açıktır. **Adres:** Zeynep Sultan **Camii** Sokak No:12, Sultanahmet.

LALA HAYRETTİN PAŞA CAMİİ

1600 YILLIK TARİHE TANIKLIK EDEN MUCİZE

5. YÜZYIL
Bizans döneminde "Chalkoprateria Meryem Kilisesi" olarak inşa edildi.

1453
Yıkılan caminin kalıntıları II. Bayezid döneminde Arpa Emini Lala Hayrettin Paşa tarafından yeniden yapıldı.

1937
Sokak kapatıldı, ibadete kapatıldı, çökeltilmiş yapıya dönüştü.

2019
Vakıflar Genel Müdürlüğü tarafından restorasyonu için geleneksel yöntemlerle...

BİZANS'TAN OSMANLI'YA UZANAN YOLCULUK

5. YÜZYIL
Bizans döneminde "Chalkoprateria Meryem Kilisesi" olarak inşa edildi.

1453
Yıkılan caminin kalıntıları II. Bayezid döneminde Arpa Emini Lala Hayrettin Paşa tarafından yeniden yapıldı.

1937
Sokak kapatıldı, ibadete kapatıldı, çökeltilmiş yapıya dönüştü.

2019
Vakıflar Genel Müdürlüğü tarafından restorasyonu için geleneksel yöntemlerle...

ÖNCE KAPATILDI, SONRA YAĞMALANDI

Fatih'in Alemdar Mahallesi'ndeki yapı, uzun yıllar kaderine terk edildi. 1937'de ibadete kapatılan caminin minaresi yıktırıldı, çatısı çöktü, taşınabilir mimari unsurları sökülerek yağmalandı. Kimi dönem depo olarak kullanılan yapı zamanla harabeye döndü. Bir dönem yalnızca dört duvar ve mihrap kalıntısı ayakta kalan **camii**, Ayasofya'nın gölgesinde unutulmuş bir mirasa dönüştü.

AYNI YAPIDA İKİ MEDENİYET VE GİZEMLİ KRİPTA

Lala Hayrettin Paşa **Camii**, Bizans ve Osmanlı mimarisini aynı bünyede taşıyor. Bizans'tan kalan taş örgüler, kemer sistemleri ve haç planlı yer altı kriptası hâlâ görülebilirken; Osmanlı döneminde eklenen mihrap, minber ve minare yapısını **İslam** mimarisine uygun hale getirdi. 475 yılındaki büyük yangınla başlayan yıkım süreci, depremler ve modern dönemin ihmalleriyle devam etse de yapı, Vakıflar Genel Müdürlüğü'nün 7 Kasım 2019'da başlattığı restorasyonla küllerinden yeniden doğdu.

MERAKLISINA NOTLAR

KRİPTA
Yıkılan caminin kalıntıları II. Bayezid döneminde Arpa Emini Lala Hayrettin Paşa tarafından yeniden yapıldı.

CAM TABANI
Batı cephesindeki cam tabandan Bizans mozaikleri izlenebilir.

ZİYARET
Kripta bölümü namaz vakitleri dışında ziyarete açıktır.

ADRES
Zeynep Sultan **Camii** Sokak No:12, Sultanahmet.

BİZANS'TAN OSMANLI'YA UZANAN YOLCULUK

TARİHÇİLER, yapının ilk çekirdeğinin 5. yüzyılda Bizans döneminde oluşturulduğunu belirtiyor. "Chalkoprateria Bazilikası" adıyla anılan yapı, Hristiyan dünyası için büyük önem taşıyordu. Rivayete göre "Meryem Ana'nın Kuşağı" başta olmak üzere Hz. Meryem'e ait kutsal emanetler, yapının altındaki kriptada saklanıyordu. 1453'te İstanbul'un fethinden sonra, II. Bayezid döneminde Arpa Emini Lala Hayrettin Paşa tarafından restorasyonla yeniden yapıldı. Kaynaklarda yapı, "Acem Ağa Mescidi" adıyla da geçiyor.

İslam dünyasının bayram sevinci

Ramazan coşkusu her akşam yaşadığı için bir ay boyunca insanın içine işler. Oruç, iftlar, teravihler, yardımlaşmalar ve gece sohbetleri; insana hem insanlığını hem de **haccet** hazzını yeniden hatırlatır. Bu yüzden Ramazan ayı daha çok yazılır, daha çok konuşulur. Edebiyatımızda

İHSAN AKTAS
ihsan.aktas@yeniakit.com.tr

doğrudan Ramazan'a ait "ramazannameler" vardır ki; Ramazan ayının faziletinden sosyal hayata kadar birçok konuyu şiirsel anlatımlarla işler. **Kurban Bayramı** ise kısa sürdüğü için Ramazan kadar yazılıp çizilmez. Ancak **hac** farızasının **Kurban Bayramı** günlerinde yerine getirilmesi başlı başına muhteşem bir durumdur. Arefe günü ve bayram günleri sadece **hacca** gidenler değil, bütün müminler adeta Arafat'ta toplanmışçasına aynı **hac** coşkusu yaşarlar.

Çocukluk günlerimizde **hacca** gitme imkânları çok zordu. Bir kasabadan birkaç kişi **hacca** gittiğinde, **hac** dönüşü evlerinin çevresinde büyük kalabalıklar oluşurdu. Hacları tebrik etmek için bilen, duyan herkes koşup gelirdi.

Sosyal medyanın olmadığı, medyanın ise doğru dürüst haber aktarmadığı yıllarda büyüklerimiz **hac** günlerini bize adeta bir gazete muhabiri gibi anlatırlardı: "Bugün hacılar Arafat'a çıktı, bu saatte Mina'ya hareket edecekler, yarı **Kâbe**'de olacaklar..." diye binlerce kilometre uzaktaki gerçekleştiren **hac** farızasını saatlerce sohbetlerde konuşur, büyük bir manevi heyecan yaşarlardı.

İslam'in muhteşemliğine bakın ki; herhangi bir **ibadet** dünyanın bütün kıtalarında, bütün ülkelerinde, bütün **kutsal** mekânlarda aynı anda birbirini tekrar ederek devam etmektedir.

Kelime-i şehadeti düşünün... 1,5 milyardan fazla **Müslüman** aynı itikadi bütünlüğe sahiptir.

Namaz **ibadetini** düşünün... Medine'de, İstanbul'da, Hindistan'da, Sibiry'a'da, Latin Amerika'da; yaratılmış bütün coğrafyalarda namaz kılınmaya devam ediyor.

Oruç **ibadeti** ise Ramazan ayını büyük bir coşkuyla ve heyecana dönüştürüyor; bu coşku **Müslümanların** ilişkilerine kadar işliyor.

Bugün **Kâbe**'de, **Mekke**'de bulunanların yaşadığı **hac** duygusu ne tam anlamıyla anlatılabilir ne de tasvir edilebilir. Milyonlarca insanın beyaz ihramlarla mahşer gününü hatırlatmasına Arafat'ta toplanması, bir kuş sürüsü gibi topluca hareket etmeleri, vakfeye durmaları ancak o **kutsal** mekânda hissedilebilecek muhteşem bir duygudur.

Bugün Arafat ve Mina'da hacılar daha çok çadırlarda kaldıkları için insan seli özellikte toplu hareket anlarında ortaya çıkıyor. Bir **hac ziyaretimizde** Müzdelife'de bir tepenin üzerine çıkıp o muhteşem görünümlü ülkelerimize kadar hissetmiştik.

Bir başka **hac** gününde cuma namazı sırasında **Mekke**'de **Kâbe**'nin etrafındaki

tepelelerin tamamının hacılarla dolduğunu görmek de unutulmaz bir manzaraydı.

Bu yüksek maneviyyatın müminler için bir yeniden doğuş olduğuna bütün **Müslümanlar** inanır. **Hacca** giden her mümin, Arafat'tan ayrılmadan günahsız bir şekilde yeniden doğduğuna inanarak ayrılır.

Biz de bu bayramda dünyanın dört bir yanındaki **Müslümanlar** aynı coşkuyu yaşayacağız. Kâinatı var eden Cenab-ı Hak ile olan bağımız daha da güçlenecek.

Son otuz yıldır Türkiye'de yüzlerce sivil toplum kuruluşu ve Türkiye'nin misyon kurumları; başta İHH İnsani Yardım Vakfı, Deniz Feneri Derneği, Aziz Mahmud Hüdayi Vakfı ve **Türkiye Diyanet Vakfı** olmak üzere dünyanın birçok ülkesinde **kurban** organizasyonları gerçekleştiriyor. Anadolu'nun her şehrinde binlerce insan ve kurum, yaklaşık yüz ülkede **kurban kesiyor**. Bu faaliyet yalnızca bir yardım organizasyonu değil; aynı zamanda **Müslümanlar** arasında ümmet bilincini yeniden inşa eden büyük bir yakınlama imkânı sunuyor.

Geçtiğimiz **Kurban Bayramı**nda İHH İnsani Yardım Vakfı ile birlikte Burkina Faso'ya gittik. Bursalı bir hayırsaver bu ülkede bir ilkokul yaptırmıştı; bu **ziyaretimizde** ise ortaokulun temelini attı. Okulda okuyan öğrencilerle, hocalarla ve çevre sakinleriyle uzun uzun Türkiye'yi konuştuk.

Konuşmalarımızda İbrahim Traoré'nin Burkina Faso'da Cumhurbaşkanı olduğundan dolayı meşdan okuyucu tutumunu konuştuk. Bir ülkenin yeniden ayağa kalkma hikâyesine sivil toplum kuruluşlarımızın verdiği desteğin manevi olarak karşılığını Afrikalıların gözlerinden okuduk.

İki yüzyıldır üzerimize kâbus gibi çöken Batı sömürgeciligi; tarihimizi, **ibadetlerimiz** ve anlam dünyamızı korumayı başarmıştı.

Bugün ise adım adım bu kabustan kurtuluyoruz. Devletlerin atığı bağımsızlık adimleri, **Müslümanların** kendi anlam dünyalarını yeniden keşfetmeleri için önemli bir kapı aralıyor.

Ramazan'daki o büyük coşkunun ve **canlılıkla** bayram kalabalıklarının bu **Kurban Bayramı**nda da yaşanacağına inanıyorum.

Gazze Soykırımı, **Müslümanların** büyük bir muhasebeyle labi tuttu. Bu süreçte Batı'nın ahlaki zemininin ne kadar çürüdüğünü de görmüş olduk.

O halde; sağlam itikadi değerlerimizle, tarihsel misyonumuzla ve kendi kültürümüzle yeniden var olma zamanıdır.

Yeryüzünde yaşayan bütün **Müslümanların** bayramı mübarek olsun. **Hac İbadeti**, kesilen **kurbanlar** ve bayram namazı bütün insanlığa huzur, ferahlık ve bereket getirsin.

Nilgün T.
GÜMÜŞ

ngumus@hurriyet.com.tr

Patriot, THAAD gölgesinde hac

Suudiler **kutsal**
mekanları füze
kalkıyla koruyor.

İSLAM alemi en **kutsal** bayramlarından olan **Kurban Bayramı** na yine buruk giriyor. Gazze'de Lübnan'da **Müslümanların** İsrail'den gördüğü zulüm bitmedi. ABD ve İsrail'in İran'a karşı başlattığı savaş ve Tahran'ın Körfez'e misillemeleri İran-Arap eksenindeki güven bunalımını daha da derinleştirdi. Sudan, Yemen, Somali gibi ülkelerde ise farklı dozlardaki iç çatışma ve gerilimler ülke kaynaklarını sömürürken çatışmalar nedeniyle yerinden edilen milyonlarca sivil yoklukta bas etmek zorunda kalıyor. Batı dünyasında ise **İslamofobi** kaynaklı eylem ve kısıtlamaların **Müslümanlara** karşı giderek sistematik bir hal alması dikkat çekiyor.

YÜZBİNLER MEKKE'DE

İŞTE böylesine bir ortamda dünyanın dört bir yerinden **Müslümanlar**, **hac** farazını yerine getirmek üzere Suudi Arabistan'daki **kutsal** topraklara akın etti. Yaklaşık 1.5 milyondan fazla hacı aday, 40 dereceyi aşan sıcaklıklarda dini görevlerini yerine getirmeye çalışıyor. Suudi Arabistan yine olağanüstü güvenlik önlemleri alıyor. Kalabalık noktaların tespit edilip izdihamın önlenmesi için güvenlik kameraları ve yapay zekâ tabanlı algoritmalarla önlem alan, yüz tanıma sistemleri yerleştiren, polisyeye tedbirleri arttıran Suudi Yönetimi, **Mekke**, Medine ve Ararat bölgesini havadan koruyacak şekilde hava savunma sistemleri konuşlandırdığını duyurdu. Suudi Arabistan bunu ilk kez yapmıyor. Daha önce de Yemen'deki Husi tehdidi-ne karşı benzer konuşlandırmaya çalışmıştı. Ancak bu kez tedbirlerin boyutunu gösteren videonun paylaşılması, sosyal medyada öne çıkması dikkat çekici oldu.

ABD SİSTEMLERİ DEVREDE

SUUDİ Arabistan üç kademeli bir güvenlik kalkanı oluşturmuş durumda. Birinci kademede dron ve IHA saldırılarına karşı jammer ve dronsavar sistemler bulunuyor. İkinci kademede yakın mesafe ve alçak irtifa tehditlerine karşı **'Patriot'** hava sistemleri devrede. Yüksek irtifadan gelebilecek füze tehditlerine karşı ise **'THAAD'** hava savunma sistemleri nöbet tutuyor. İran savaşları sırasında Riyad ve bazı petrol tesisleri İran ve vekil güçlerinin füze ve IHA saldırılarına hedef olmuştu.

GÜVENSİZLİK ORTAMI

ŞİMDİ ABD-İran'ın barış yolunda anlaşmaya çok yaklaştığına dair haberlerin geldiği bir ortamda Suudi Arabistan anlaşılın yine de işi sansa bırakmıyor. Videolarda görülen **Mekke**'nin dış mahallelerinde gökyüzüne doğru pozisyon almış Amerikan Patriot sistemleri aynı zamanda İran savaşının Körfez ülkeleri arasında yarattığı güvensizliğin boyutunu da gözler önüne seriyor. İran'ın Körfez'deki petrol tesislerini vurması, Hüzmüz Boğazı'nı kapatarak Arap ülkelerini en büyük kaynakları olan petrol gelirlerinden mahrum bırakması kolayca unutulacak şeyler değil. Savaş öncesi Körfez ülkelerinin gemileri dünya pazarlarına ulaşmak için rahatça Hüzmüz'den geçiş sağlarken şimdi İran'ın Boğaz'da egemenlik arayışında ısrarlı olması bölgeyi yeni meydan okumaları karşı karşıya bırakabilir. Tahran da bazı Arap ülkelerinin İsrail ile işbirliği yaptığını dair haberleri not etmiştir.

YENİ GÜVENLİK MİMARİSİ

GELİNEN noktada İran savaşları Ortadoğu ve Körfez'deki güvensizlik ve kütüphaneli daha da belirginleşmiş durumda. Coğrafya bir kaderdir. Dolayısıyla komşularımızla iyi geçinmenin, asgari müşterekte buluşmanın ve birlikte yaşamın yollarını bulabil-meliyiz.

Silahlar elbette en büyük caydırıcı unsurlardır, ancak ülkelerin ticareti, enerji ve data altyapılarıyla birbirine bağlanması barışın sağlanması ve korunması açısından güçlü enstrümanlar olabilir. Çünkü ticari ve enerji işbirliklerinin geliştirilmesi karşılıklı zarara uğrama riski nedeniyle bu ülkelerin çatışma ihtimalini azaltabilir.

BAYRAM VESİLE OLSUN

ORTADOĞU işte böylesine belirsizliğin hüküm sürdüğü bir dönemde **Kurban Bayramı** na hazırlanıyor. Yüzbinlerce hacı aday tavafını gerçekleştiriyor, bugün Ararat'a çıkmaya hazırlanıyor. Körfez'de küslüğün sürdüğü bir ortamda Amerikan yapımı Patriot ve THAAD sistemleri nöbet tutuyor. Umarım ki, bölge liderleri daha güvenli bir gelecek inşa etmenin yolunu bulsun. Şimdiden bayramınızı tebrik ediyoruz. Her şey yağmen umudu elden bırakmayalım.